

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย เป็นการทดสอบเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมีผลทำให้ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย เปลี่ยนแปลงอย่างไรและมากน้อยเพียงใด และได้ทดสอบในทางกลับกันคือถ้ามีการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ โดยผลที่ได้จากการทดสอบจะสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินนโยบายในการวางแผนการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม และสร้างควมมีเสถียรภาพทางด้านราคาสินค้าและบริการ ไม่ให้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากเกินไป ดังนั้นนโยบายทางการคลังโดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมเงินเฟ้อ ผลที่ได้ก็คือ การปรับตัวลดลงทันทีของดัชนีราคาสินค้าในระยะสั้น แต่ในระยะยาวแล้วก็จะมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพ อาจทำให้รายได้ของรัฐบาลที่จัดเก็บจากภาษีมูลค่าเพิ่มลดลง ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาทิศทางความสัมพันธ์ในลักษณะความเป็นเหตุเป็นผลระหว่าง ภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภค

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ความสัมพันธ์ของผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย ซึ่งจะใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ไตรมาสที่ 1 ถึงปี พ.ศ.2551 ไตรมาสที่ 4 รวมจำนวนตัวอย่าง 56 ตัวอย่าง โดยการศึกษาความสัมพันธ์จะใช้แบบจำลอง การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) โดยอาศัยวิธี Augmented Dickey – Fuller Test และทำการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวระหว่างผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย โดยอาศัยวิธีการทดสอบการ

ร่วมไปด้วยกัน (Cointegration) ของ Engle and Granger และประยุกต์ใช้เทคนิค Error Correction Model : ECM เพื่ออธิบายการปรับตัวในระยะสั้นให้เข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว อีกทั้งได้ทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปร (Granger Causality Test)

การทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง คือ ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภค โดยนำตัวแปรทั้งสองแปลงให้อยู่ในรูปของ natural logarithm แล้วนำมาทดสอบ unit root โดยวิธี Augmented Dickey-Fuller เป็นขั้นตอนแรก เพื่อทดสอบว่าข้อมูลที่นำมาศึกษานั้นมีความนิ่ง (Stationary) หรือไม่ จากนั้นในขั้นตอนที่สองได้นำเทคนิค Cointegration มาประยุกต์ใช้เพื่อดูความสัมพันธ์ในระยะยาว เมื่อพบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระยะยาวแล้วจึงนำมาทดสอบตามแบบจำลอง Error correction mechanism โดยวิธีของ Engle and Granger เพื่อดูการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะสั้น สุดท้ายเป็นการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลว่าตัวแปรใดคือสาเหตุ และตัวแปรใดคือผลของสาเหตุ ด้วยการทดสอบ Granger causality

จากการทดสอบ unit root โดยวิธี Augmented Dickey-Fuller ของข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่าข้อมูลที่นำมาทดสอบไม่นิ่ง (non-stationary) ที่ระดับ $I(0)$ และมีความนิ่งเมื่อทำการทดสอบที่ระดับ $I(1)$ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

ส่วนการทดสอบ unit root ของข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภคด้วยวิธีเดียวกัน พบว่าข้อมูลไม่นิ่ง (non-stationary) ที่ระดับ $I(0)$ เมื่อเปลี่ยนมาทำการทดสอบที่ระดับ $I(1)$ พบว่าข้อมูลมีลักษณะนิ่งที่ระดับ $I(1)$ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากนั้นนำข้อมูลทั้งสองตัวแปร มาทดสอบความสัมพันธ์ในระยะยาวในสองทิศทาง คือ ในกรณีที่ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นตัวแปรอิสระ และดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวแปรตาม พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนในกรณีที่ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวแปรอิสระและภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นตัวแปรตาม พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

เมื่อพิจารณาถึงการปรับตัวในระยะสั้น โดยวิธี Error correction mechanism ได้ทำการทดสอบในสองกรณีเช่นเดียวกันกับการทดสอบความสัมพันธ์ในระยะยาว พบว่าตัวแปรทั้งสองตัว

มีการปรับตัวในระยะสั้น ทั้งกรณีที่มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นตัวแปรอิสระ และในกรณีที่ดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นตัวแปรอิสระ

ในขั้นตอนสุดท้ายเป็นการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Granger causality) โดยการเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมด้วยการพิจารณาค่าวิกฤต Akaike information criterion (AIC) และค่า Schwarz criterion (SC) ที่ต่ำที่สุด พบว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมเท่ากับ 1 (lag 1) ผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปรภาษีมูลค่าเพิ่มและดัชนีราคาผู้บริโภค พบว่า มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลในทิศทางเดียว คือ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภค แต่การเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภคไม่ได้เป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากผลการศึกษาที่ได้จากการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Granger causality) คือ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภคในทิศทางเดียวกันนั้น จึงเป็นไปตามแนวความคิดของ Daniel J. Mitchell ที่กล่าวว่า การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้นเหตุให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุอันดับแรกที่ทำให้ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเรียกเก็บภาษีทางอ้อมจากรัฐบาลจะเป็นการผลักภาระภาษีไปสู่ผู้บริโภค โดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บจากมูลค่าสินค้าและบริการก่อให้เกิดแรงผลักดันทางด้านต้นทุนสินค้าทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น ดังนั้นการศึกษานี้จึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายของรัฐต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งได้จากการจัดเก็บของหน่วยงานหลัก คือ กรมสรรพากร ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บได้จากสินค้าและบริการทุกชนิดรวมกัน ดังนั้น หากมีการแยกภาษีมูลค่าเพิ่มของแต่ละสินค้าและบริการ แล้วนำมาทดสอบความสัมพันธ์กับดัชนีราคาผู้บริโภคในสินค้านั้นๆ ย่อมทำให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ที่หลากหลายสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดเก็บภาษี หากมีการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้อย่างถูกต้อง

2) การศึกษาครั้งนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวและดูการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะ โดยอาศัยหลักการของ Engle and Granger ซึ่งมีข้อจำกัดคือ ใช้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบจำลองได้เพียงแค่ 2 ตัวแปร ซึ่งในระบบเศรษฐกิจที่เป็นจริงนั้น ย่อมมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม และดัชนีราคาผู้บริโภค ดังนั้นหากแบบจำลองมีมากกว่า 2 ตัวแปรควรศึกษาโดยวิธีของ Johansen

3) การศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารการจัดเก็บภาษีอากร เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้ เพราะการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Granger causality) คือ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภคในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่ควรใช้ตัวแปรทางด้านดัชนีราคาผู้บริโภค ในการทำนาย ภาษีมูลค่าเพิ่มแต่เพียงอย่างเดียวเนื่องจากควรมีตัวแปรอื่นอีกตัวแปรหนึ่ง หรือมากกว่านั้น ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในดัชนีราคาผู้บริโภค และการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม การพิจารณาจึงจะมีความถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น